

Spelling voor gevorderden

Het Muiswerkprogramma Spelling voor Gevorderden is een programma voor het aanleren en oefenen van moeilijke woorden en van de spellingregels van het Nederlands, inclusief de werkwoordspelling. Het programma richt zich op gevorderde spellers.

Franse woorden met OU

Figue & Noix

Verbeter de fouten. Gebruik Backspace voor wissen.

boursin

FEESTJE

Toen de coertisane door de doeane was, nodigde de gouverneur haar uit bij hem thuis te komen soeperen. Ze poederde haar coeperosewangetjes in het toilet en ging met hem mee. De tafel was prachtig gedekt. Bij elk coevert stond een boeket verse bloemen. Hier en daar ter camoeflage van een oude vlek. Het bestek was ingelegd met parelmoer. Er was ook voor passende muziek gezorgd. De akoestiek in de eetzaal bleek indrukwekkend. Toen de tenor met veel bravoere en soeplesse zijn eerste coeplet inzette, tinkelden de kristallen glazen. Plotseling begaf zijn stem het. Een glas water bracht geen soelaas. De gast

Nog 12

Help i Stop

Verbeter de tekst. Druk dan op ENTER.

Bram Van Tongeren ©296 Spelling voor gevorderden A5 Franse woorden met OU

Doelgroepen Spelling voor gevorderden

Spelling voor gevorderden is bedoeld voor leerlingen in de hogere klassen van havo, vwo, mbo-4, hbo- en universitaire opleidingen, en geïnteresseerden in taal. Het programma is geschikt voor wie al op niveau 3F zit en gaat door tot 4S.

Omschrijving Spelling voor gevorderden

Er wordt zowel aandacht besteed aan de inprentspelling van struikelblokken (rododendron, exempel, traktatie) als aan ingewikkelde spellingregels (tussenletters, aaneenschrijven, accentgebruik).

Als richtlijn voor de spelling is op de eerste plaats de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje) gebruikt; waar dat geen uitsluitsel gaf, werd Van Dale Groot Woordenboek der Nederlandse Taal (2000) als norm gebruikt.

Spelling is een belangrijke vaardigheid. Het onderwijs beperkt zich vaak tot de basisregels, maar wie voor zijn beroep of gewoon omdat het leuk is, uitzonderlijk goed wil leren spellen moet zich ook met de finesses bezighouden. Daar is dit programma voor.

Muiswerkprogramma's zoals Spelling voor gevorderden zijn gebaseerd op een structuur van rubrieken of deelonderwerpen. Bij Spelling voor gevorderden zijn dit de deelvaardigheden die men moet leren kennen en die vervolgens geoefend moeten worden om tot beheersing te komen. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- **AU-OU-OE-EI-IJ**
De spelling van veel Nederlandse woorden is historisch gegroeid. Er zijn geen regels voor. Er zit dus niets anders op dan ze in te prenten. In deze eerste rubriek worden daarvoor enkele technieken aangereikt. Ook zijn er wat tips voor het uit elkaar houden van woorden met ei of ij en zijn lijsten met de meest beruchte struikelblokken opgenomen.
- **Nieuwe spelling**
In deze rubriek komen enkele spellingproblemen aan de orde die te maken hebben met het gebruik van C of K (akte, actie), van Q of K (frequent, kwansuis) en de woorden die vóór de spellingwijziging van 1995 anders werden geschreven (antichrist, kroket).
- **Lastige letters**
Onder deze brede titel vindt u een aantal andere struikelblokken van de Nederlandse spelling: het gebruik van de enkele of dubbele medeklinker (labiaal, kittelorig, supplement), het schrijven van letters die niet worden uitgesproken (gezindte, anderszins), XC of X (excellent, exact), en woorden die verwarrend zijn omdat ze erg lijken op woorden die je juist anders schrijft (bint, buskruit, hartgrondig).
- **FV en S/Z/C**
Hieronder vallen de problemen met stemloze en stemhebbende klanken. Het onderscheid daartussen kun je bij veel Nederlanders niet goed meer horen. Het gaat bijvoorbeeld om: Chinese/ Chinezen, prestigieuze, eczeem, kamizool, gerief(e)lijk, belevenis. Ook het verschil tussen woorden met C en S in de uitgang komt aan de orde: classificeren, generaliseren, diagnosticeren.

S, ZZ of Z

mezzosopraan, pizza en pizzicato (getokkeld) zijn woorden van Italiaanse oorsprong. Uitspraak zz = ts.

Bijvoeglijke naamwoorden (Ambonees, Chinees) houden in verbogen vorm een s (Ambonese en Chinese kinderen).
Maar **zelfstandige naamwoorden** hebben soms een z: twee Ambonezen en twee Chinezen (meervouden).

De verbogen vormen van 'vreemde' bijvoeglijke naamwoorden op -eus, -ies en -oos, schrijf je met een z: affreuze, copieuze, precieze, precieuze, prestigieuze, rigoureuze, grandioze.

Vrouwelijke zelfstandige naamwoorden als danseuse en coupeuse zijn met een s.

© Muiswerk Educatief 22

3 van 4

Ok ✓ Vorige Volgende

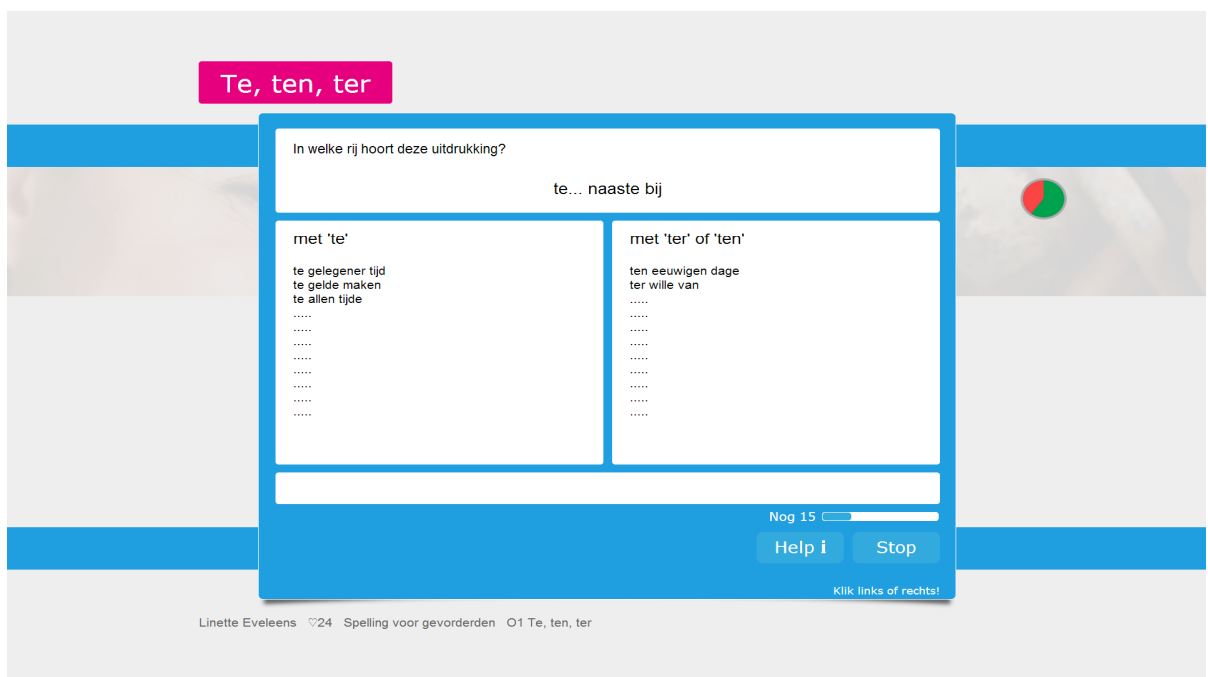
Linette Eveleens 13 Spelling voor gevorderden D2 S/F-woorden

- **I-IE-Y**
Hier komen we gedeeltelijk terecht bij de spellingregels, al is de beregeling van bovenstaande letters erg ingewikkeld. Het gaat om beklemtoonde en onbeklemtoonde letters (fanatiek, muzikaal) en om letters aan het woord-eind (harakiri, provincie). Ook

het meervoud komt aan bod (provinciën, categorieën). De struikelblokken die alleen via inprenten te leren zijn, komen vaak uit het buitenland (hiëroglyfen, oxymoron).

- **Accent, trema, apostrof**
In deze rubriek aandacht voor het gebruik van spellingtekens in woorden. Voor het gebruik van trema en apostrof zijn regels te geven, voor de accenten eigenlijk niet. Bij de laatste spellingwijziging is op dit terrein ook iets veranderd. Het trema wordt daarom behandeld in samenhang met het koppelstreepje (tweeëndertig, twee-eiig). Bij de apostrof gaat het om meervouden (cafés, gamba's), afleidingen (PVDA'er, CD's) en de genitief (Hans' boek). Bij het accent komen woorden als caissière en compote (was compôte) aan de orde.
- **Tussenletters**
Vanwege dit onderwerp mag de laatste spellingwijziging geen spellingvereenvoudiging genoemd worden. We hebben er een apart onderdeel van gemaakt, waarin alle regels (krentenbrood, peulenschil) en alle uitzonderingen (zonneshijn, woordeloos, rijstebrij) behandeld worden.
- **Los of vast**
Bij het al dan niet aan elkaar schrijven van woorden worden veel fouten gemaakt. Wanneer schrijf je woorden los (J.M. den Uylbrug, nooit ofte nimmer), met een streepje ertussen (Tweede-Kamerverkiezingen, ad-hoc-besluit) of aan elkaar vast (slapstickachtig, ternauwernood)? En hoe zit dat met werkwoorden en voorzetsels (erin getrapt)?
- **Hoofdletters**
Tegen de regels voor het gebruik van hoofdletters wordt veel gezondigd. In dit bestand komen de belangrijkste regels voor het gebruik van hoofdletters aan de orde. Op de eerste plaats gebruiken we hoofdletters bij eigennamen van personen, landen, straten, merken, etc. Ook afleidingen van eigennamen moeten met hoofdletter(s). Op de tweede plaats aan het begin van zin of citaat.
- **Afkorting**
Bij dit onderwerp wordt alleen het gebruik van punten bij afkortingen behandeld. Het lijkt een klein onderwerp, maar er is vaak veel verwarring over. Men leert onderscheid te maken tussen letterwoorden (Hema), initiaalwoorden (pc), verkortingen (aso), symbolen (m) en echte afkortingen (a.h.w.) én natuurlijk met de daarmee samenhangende spellingregels die bepalen waar je hoofdletters of punten gebruikt en wat je al dan niet aan elkaar schrijft.
- **Meervouw en verkleinwoord**
In deze rubriek worden enkele verbuigingen van het zelfstandig naamwoord onder de loep genomen. Het gaat om het al dan niet gebruiken van apostrof (baby'tje, bikini'tje, komma's, cafés), het gebruik van f of v (perspectieven, hiërogliefen) en trema (oliën, genieën). Ook komt het meervoud van meervoudige begrippen aan de orde (kandidaat-notarissen, rechters-commissarissen).
- **Werkwoordsvormen**
In deze rubriek wordt in kort bestek de hele werkwoordspelling behandeld, maar wel natuurlijk alleen de lastige onderdelen, bijvoorbeeld 't kofschip (getobd, gekruist) en de homofonen (verlichte, verlichtte, verlichten).

- **Engelse werkwoorden**
Een aparte afdeling is ingericht voor de vervoeging van Engelse werkwoorden die steeds meer in onze taal voorkomen. Hier gelden in principe dezelfde spellingregels als bij de gewone werkwoordsvormen, maar waar we met bijzondere klanken te maken hebben, zijn die regels toch wat lastiger toe te passen (jogde, bridgede, gepiercet).
- **Naamwoorden**
Deze rubriek behandelt de spelling van (verbogen) bijvoeglijke naamwoorden (apocriefe, vergrote) en voornaamwoorden (sommige(n), enkele(n)).
- **Oude naamvallen**
Hoewel de taal voortdurend vernieuwt, blijven veel oude vormen gewoon in stand. Na behandeling van de meeste spellingregels in voorgaande rubrieken, zijn we hier weer terug bij het inprenten. Hier en daar aangevuld met een kleine tip voor het onthouden. Het gaat om woordgroepen als: te goeder trouw, ten langen leste, terneergeslagen.

- **Nationale dictees**
De laatste rubriek bestaat uit de Nationale Dictees van 2001, 2002, 2003, 2004 en 2005. In elk dictee zitten 20 fouten die moeten worden opgespoord en verbeterd. De aangeleerde stof kan met deze lessen geoefend worden.

Het bestand Muiswerk Spelling voor gevorderden bestaat uit 89 oefeningen. In totaal zijn in dit lesbestand 973 vragen verwerkt in 2063 variaties. De stof wordt uitgelegd in 347 korte uitlegschermen.

Overzicht oefeningen Spelling voor gevorderden

Het bestand Spelling voor gevorderden bevat 100 oefeningen en 3 toetsen. De oefeningen zijn verdeeld over verschillende rubrieken. De namen van de oefeningen die over het rubrieksonderwerp gaan, staan in de tweede kolom in volgorde van niveau. (*) betekent dat de oefening geluid bevat. De

vorm van elke oefening staat in de volgende kolom. Voor een omschrijving van de oefenvormen, zie de sectie DIDACTIEK.

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
A AU-OU-OE-EI-IJ	1 AU-woorden	Stenen	2	10
	2 AU of OU sorteren	Rijen	3	20
	3 EI-woorden	Stenen	3	10
	4 EI of IJ sorteren	Rijen	6	20
	5 Franse woorden met OU	Wijzig tekst	2	12
	6 Dictee: AU-OU-OE-EI-IJ (*)	Open vraag	7	18
	7 Zoek de fout: AU-OU-OE-EI-IJ	Meerkeuze	5	16
B C, K of Q	1 Woorden met C of K	Stenen	1	10
	2 Woorden met Q of K	Rijen	1	20
	3 Veranderde woorden	Wijs aan in zin	1	10
	4 Goede vorm herkennen	Stenen	3	10
	5 Dictee: C, K of Q (*)	Open vraag	3	16
	6 Zoek de fout: C, K of Q	Meerkeuze	3	15
C Lastige letters	1 Enkel of dubbel	Open vraag	4	12
	2 Enkele medeklinker	Stenen	2	10
	3 Een of twee medeklinkers	Rijen	4	20
	4 Lastige woorden	Wijs aan in tekst	5	17
	5 Dictee: lastige letters (*)	Open vraag	7	20
	6 Zoek de fout: lastige letters	Meerkeuze	7	15
D F/V, S/Z/C	1 S of Z, F of V	Rijen	3	20
	2 S/F-woorden	Stenen	4	10
	3 Wijs het foute woord aan	Wijs aan in zin	5	10
	4 Dictee: S/Z, F/V (*)	Open vraag	5	16
	5 Zoek de fout: F/V, C/S/Z	Meerkeuze	5	15
E I, IE of Y	1 I of Y	Rijen	2	20
	2 IE of I	Rijen	3	20
	3 IE of I bij meervoud	Rijen	1	20
	4 Dictee: I, Y of IE (*)	Open vraag	4	24
	5 Zoek de fout: I, IE of Y	Meerkeuze	4	15
F Accent, trema, apostrof	1 Met of zonder trema	Rijen	3	20
	2 Juiste vorm kiezen - trema	Meerkeuze	3	21
	3 Met of zonder accentteken	Rijen	1	20
	4 Tekens en accenten	Stenen	4	10
	5 Apostrof	Wijs aan in zin	3	10
	6 Juiste vorm kiezen - apostrof	Meerkeuze	3	20
	7 Dictee: tekens en accenten (*)	Open vraag	6	12
	8 Zoek de fout: tekens en accenten	Meerkeuze	7	15
G Tussenletters	1 Samenstellingen maken	Open vraag	2	16
	2 Waarom deze uitzondering?	Meerkeuze	5	13
	3 Met of zonder -n-	Rijen	5	20
	4 Goede vorm kiezen	Stenen	5	10
	5 Met of zonder tussen-s	Rijen	2	20
	6 Tussenletters - kies uit drie	Meerkeuze	7	18
	7 Dictee: tussenletters (*)	Open vraag	7	40
	8 Zoek de fout: tussenletters	Meerkeuze	7	18
H Los of vast	1 Een of twee klemtonen	Rijen	1	20
	2 Nieuwe woorden	Wijs aan in tekst	5	18 - 20
	3 Losse of vaste getallen	Rijen	1	20
	4 Los/vast-goed/fout	Stenen	7	10
	5 Voorzetsels los of vast	Meerkeuze	2	12
	6 Met of zonder streepje(s)	Rijen	5	20
	7 Dictee: los of vast (*)	Open vraag	8	18
	8 Zoek de fout: aaneenschrijven	Meerkeuze	10	24
I Hoofdletters	1 Naam of soortnaam	Rijen	4	20
	2 Namen herkennen	Stenen	4	10
	3 Tekst verbeteren	Wijs aan in tekst	7	28
	4 Dictee: hoofdletters (*)	Open vraag	8	15

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
	5 Zoek de fout: hoofdletters	Meerkeuze	8	20
J Afkortingen	1 Soorten afkortingen	Meerkeuze	6	10
	2 Met of zonder punt(en)	Rijen	1	20
	3 Met of zonder hoofdletter(s)	Rijen	2	20
	4 Afkorting typen	Open vraag	7	18
	5 Dictee: afkortingen (*)	Open vraag	5	36
	6 Zoek de fout: afkortingen	Meerkeuze	8	24
K Meervoud en	1 Goede meervoudsvormen	Stenen	3	10
	2 Verkleinwoorden maken	Open vraag	2	12
	3 Verkleinvorm kiezen	Meerkeuze	2	21
	4 Dictee: meervoud en verkleinwoord (*)	Open vraag	5	18
	5 Zoek de fout: meervoud en verkleinwoord	Meerkeuze	5	28
L Werkwoordsvormen	1 Tegenwoordige tijd	Open vraag	2	12
	2 Werkwoord invullen	Open vraag	2	12
	3 Sterk of zwak	Rijen	1	20
	4 Kofschip en getal	Open vraag	3	20
	5 Homofonen	Meerkeuze	5	15
	6 Werkwoordsvorm kiezen	Meerkeuze	4	16
	7 Dictee: werkwoordsvormen (*)	Open vraag	3	15
	8 Zoek de fout: werkwoordsvormen	Meerkeuze	4	24
M Engelse werkwoorden	1 Engels werkwoord invullen	Open vraag	5	16
	2 Werkwoorden wijzigen	Wijzig tekst	4	15 - 16
	3 Dictee: Engelse werkwoorden (*)	Open vraag	3	15
	4 Zoek de fout: Engelse werkwoorden	Meerkeuze	3	14
N Naamwoorden	1 Met of zonder -n	Rijen	2	20
	2 Naamwoord typen	Open vraag	4	15
	3 Dictee: naamwoorden (*)	Open vraag	3	15
	4 Zoek de fout: naamwoorden	Meerkeuze	4	20
O Oude naamvallen	1 Te, ten, ter	Rijen	4	20
	2 Letters invullen	Open vraag	5	16
	3 Goed of fout	Stenen	4	10
	4 Dictee: oude naamvallen (*)	Open vraag	5	12
	5 Zoek de fout: oude naamvallen	Meerkeuze	5	20